

ROTTERDAMSCHÉ COURANT.

ZATURDAG 12 JULIJ.

Witeland.

LONDEN den 10 juli.

Zoo als bereids kortelijk gemeld is, was de intogt der gaden, die den vloed in de stad Rotterdam hebben gisteren een wils begroot en een algemeen leeds voor deze hoofdstad. De brigade was ongeveer 3200 man sterk. De meeste manschappen zagen er vermoed uit en hebben blijkbaar veel geleden. Na aan het station met muziek ontvangen te zijn, vingen zij den optogt door Wandsworthroad, over de Vauxhallbridge, door Crescentroad en Millbankrow aan. Toen zij in het gezigt der Parlementshuizen gekomen waren zag men daar alle vensters door leden der beide Huizen, met hunne dames, en door vele andere aanzienlijke personen bezet, die de dapperen toejuichten en toewuifden. In Parliamentsstreet, waar vele vlaggen wapperden, werden hun bloemen in menigte toegeworpen. Gelijke geestdrift vertoonde zich in Charingcross en Trafalgar square. In Pallmall sloot graaf Cardigan zich bij den stoet aan. Bij het naderen van het paleis zagen de troepen de Koningin, den Prins van Wallis, prinses Victoria, den Koning der Belgen, de hertogin van Sutherland en andere voorname personen op een der balkons gezeten, en hieven een luid gejuich voor H. M. aan, die onophoudelijk met haren zakdoek wuifde. Bij het naderen van Hydepark had de politie groote moeite om de ontzettend talrijke volksmenigte in behoorlijk bedwang te houden. Alvorens de gaden Hydepark zouden binnenrukken hadden de drie bataillons van dat korps, die vroeger te Londen gekomen waren, en het bataillon van Windaor aldaar post gevat, en wachtten, met hunne kolonels aan het hoofd, hunne wapenbroeders af. Zoodra de noodige schikkingen voleindigd waren ging prins Albert de Koningin en haar bijhebbend gezelschap te gemoet, die, in zeven rijtuigen gezeten, het Park binnenreden, onder het presenteren van het geweer door de gaden. Daarop volgde de revue, na den afloop waarvan H. M. naar het paleis van Buckingham terugkeerde.

Het vertrek van het Hof naar het eiland Wight is nu stellig op den 15 dezer bepaald.

De Koning der Belgen, de Graaf van Vlaanderen en prinses Charlotte namen gisteren avond afscheid van H. M., waarna die Vorstelijke Personen hunne terugreis langs den spoorweg, met een bijzonderen trein, aanvaard hebben. Aan het station namen zij afscheid van prins Albert.

Alle hoop bestaat dat de opperbevelhebber der troepen, lord Hardinge, geene ernstige gevolgen van het ongeluk dat hem te Aldersholt getroffen heeft hebben zal.

De generaal Williams van Kors is gisteren tot lid van het Lagerhuis voor Caine benoemd. In zijne dankbetuiging aan de kiezers zeide hij onder anderen verheugd te zijn over de hem geschonkene gelegenheid om in het Parlement de militaire instellingen te kunnen verdedigen en hardhaven, en tevens om eenige diensten aan een Volk te kunnen bewijzen waarvoor Engeland reeds zoo veel bloed gestort en zoo vele millioenen schats opgeofferd heeft; voor Turkije namelijk, hetwelk zoo veel levenskracht bezit. „Indien, zeide hij, allen die mij nu omringen getuigen hadden kunnen zijn van den heldenmoed der onder mijne bevelen staande Turken, dan zouden zij gewis met mij van oordeel zijn dat een zoodanig Volk al hunne achtung en genegenheid waardig is.”

In de zaterdag gesëindige week zijn in deze hoofdstad 1027 sterfgevallen aangegeven, derhalve 44 beneden het gemiddeld getal in dezelfde week der tien laatste jaren.

In de vorige week werden hier 1554 kinderen, namelijk 774 jongens en 780 meisjes, geboren.

Een verschrikkelijke storm uit het noordoosten, van hevige stortregens vergezeld, barstte maandag avond boven Liverpool los, waardoor in het Kanaal veel zeeschade veroorzaakt werd, zonder dat nogtans meer dan één vaartuig geheel verongelukt is en zonder dat menschen omgekomen zijn. Ook te Belfast, Dublin, Queenstown en Carnarvan heeft de storm groote schade aangerigt.

De heer Smith O'Brien is gisteren, na zevenjarige ballingschap, te Dublin teruggekeerd.

Onder de te Nenagh gekantonneerde militie van North Tipperary in Ierland is eergisteren een oproer uitgebroken, hetwelk uit misnoegen tegen de politie en de liniertroepen ontstond. Deze laatsten, ondersteund door andere, welke door den generaal Chaterton aangevoerd werden, hebben de muitelingen tot bedaren gebracht, doch niet vóór dat wederzijds enkele dooden en gekwetsten gevallen waren.

Met de City of Baltimore heeft men hier berichten uit Noord-Amerika, die twee dagen verder gaan dan de met de Arabia ontvangene. Zij behelzen, onder anderen, dat de voormalige president der Staten, de heer Fillmore, te New-York met groote geestdrift ontvangen was, en dat de heer Geyer in de Wetgevende Vergadering een wetsontwerp op de getrouwe naleving der wet voor Kansas heeft ingediend; waarna die wer, met de daarin voorgeslagen wijzigingen, in handen der commissie voor de grondbezittingen is gesteld. — Uit Havannah vernam men dat het Spaansch eskader te Vera Cruz zich van een grooten voorraad steenkolen had voorzien, ten einde, naar gelang van omstandigheden, of een krachtigen aanval te kunnen doen, of spoedig de

stevens te kunnen wenden. Ook had men te New-York bericht uit Nicaragua, dat de invloed van Walker zich in de naburige Staten uitbreidde en dat zijn militaire toestand zich verbeterde. — Te Washington geloofde men dat de generaal P. F. Smith, ter vervanging van den heer Shannon, tot gouverneur van Kansas zou worden benoemd.

De Tay brengt berichten uit Brazilië, Buenos-Ayres en Portugal over. Aan de beide oevers der rivier Plata heerschte de grootste rust en in Monte-Video bleef de invloed van Oribe en Flores het overwigt nog behouden. — De bewoners der Kaap-Verdiche eilanden leden sterk door de koorts en gebrek aan levensmiddelen, en velen hunner waren te St. Vincents aangekomen, om voedsel en werk te zoeken. — Te Lissabon deden zich gevallen van cholera op. Het Comité van finantien had zich ten voordeele van het wetsontwerp verklaard, waarbij eene leening van £ 300,000 voor openbare werken geopend wordt, en door de Regering was een ander ontwerp ingediend, dat ten doel had £ 100,000 uit die gelden tot het aanleggen van den spoorweg naar Santarem ter leen te verstrekken.

PARIS den 10 juli.

Terwijl de Moniteur het bericht, dat de Keizer zich naar Arenenberg begeven en te Bregenz eene zamenkomst met den Keizer van Oostenrijk hebben zal, ten stelligste wederspreekt, blijven diegenen welke dat gerucht het eerst verspreid hebben volhouden dat het plan daartoe wel degelijk bestaan heeft, en dat het hiermede gedaan is als vroeger met het voornemen des Keizers om in persoon deel aan den veldtogt in de Krim te gaan nemen.

Men hecht eenig gewigt aan de omstandigheid dat de Grieksche generaal en gezant Kalergi zich morgen naar Plombières begeeft, naardien het bekend is dat de Keizer gedurende zijn verblijf aldaar niemand ten gehoor ontvangen zou.

Het Senaatsbesluit betreffende het Regentschap heeft bij de beraadslagingen in den Senaat slechts geringe wijziging ondergaan. Voor het verbod aan de Regentes om een tweede huwelijk aan te gaan, heeft men in de plaats gesteld dat zij het Regentschap niet langer kunnen uitoefenen wanneer zij daartoe overging. Men heeft er op aangehouden dat, bij ontstentenis der Keizerin, de Prinsen van den bloede niet regens Regent zouden zijn, doch dat het Regentschap alleen zal worden vervuld door hen aan wie zulks volgens den wil des Keizers wordt opgedragen. Om alle tusschenregering te voorkomen heeft men bepaald, dat, bij gebreke van een Franschen Prins die het Regentschap moet uitoefenen, de Ministers zich tot raad vereenigen en regeren tot dat de Regent benoemd zal zijn. Ook heeft men een artikel ingevoegd om te voorzien in de vervanging der leden van den Raad van Regentschap, wier plaats door overlijden of ontslag open valt. Nog zou bepaald zijn dat alleen de door den Keizer aangewezen Prinsen van den bloede deel kunnen uitmaken van den Raad van Regentschap. Een voorstel, om in den eed van den Regent of de Regentes de verplichting op te nemen om de bepalingen van het Concordaat te doen eerbiedigen, werd niet aangenomen.

Het stoffelijk overschot van den minister Fortoul zal, na door de zorg van zijnen ambtgenoot, den heer Magne, gebalsemd te zijn, naar Frankrijk worden overgebracht.

Uit Havre verneemt men dat aldaar order ontvangen is om de toebereidselen tot inscheping van den graaf de Morny en van zijne reisgoederen uit te stellen.

De groote expeditie naar Kabylië is tot het voorjaar van 1857 uitgesteld. Volgens de laatste berichten waren de oproerige bewoners van dat gewest onderworpen en hield de generaal Maissiat zich met het innen der oorlogsschatting bezig.

Volgens officiële staten heeft het Sardijnisch leger in het Oosten, hetwelk, ten gevolge van onsvangene versterkingen, tot een totaal van 17,584 man opgevoerd was, tot 31 oktober 1855 in het geheel 1632 man verloren, 1211 waarvan aan de cholera bezweken zijn. Tot dit getal behooren 56 officieren, 1563 onderofficieren en soldaten en 13 personen die bij de administratie geplaatst waren.

(Per Telegraaf.)

PETERSBURG den 9 juli.

Bij Keizerlijke ukase wordt de Poolse amnestie tot de in 1830 en 1831 uitgewekenen uitgestrekt, die in de westelijke gouvernementen des Rijks te huis behooren. Geenerlei regterlijke vervolging zal worden ingesteld. Allen die den eed van getrouwheid afleggen zullen in hunne regten hersteld worden en kunnen na een driejarig verblijf in openbare ambten gesteld worden.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 11 juli.

Zijne Majesteit heeft den 10 dezer op het Loo het volgend besluit genomen:

„Wij WILLEM III, enz.

Overwegende dat van de voorgenomen doorgraving der landengte van Suez op den algemeenen wereldhandel zeer groote invloed is te wachten, en het van het hoogste

belang is, de aandacht van den handel en der reedrijen in Nederland te vestigen op de te wachten veranderingen, en op de middelen die zullen behooren te worden gebezigd om die veranderingen met voordeel, althans zonder nadeel, door te staan;

Gezien het rapport van onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 9 dezer,

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°, eene commissie wordt belast met het onderzoek dezer zaak, waartrent zij, binnen den kortst mogelijken tijd, aan Ons zal aanbieden een verslag, voor openbaarmaking geschikt en waarin alle die bijzonderheden behooren vermeld te worden, welke voor den handel en de reedrijen, maar ook voor de Regering nuttig kunnen wezen; — 2°, tot leden dezer commissie worden benoemd: E. P. de Monchy, president der Nederlandsche Handel-Maatschappij, te Amsterdam, voorzitter; J. Spengler, president der Kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam; A. van Rijkevorsel Hz., president der Kamer van koophandel en fabrieken te Rotterdam; J. Buys'z Hoofs, president der Kamer van koophandel en fabrieken te Dordrecht; C. J. Sprenger, president der Kamer van koophandel en fabrieken te Middelburg; J. van Hulst, president der Kamer van koophandel en fabrieken te Harlingen; mr. G. de Clercq, secretaris der Nederlandsche Handel-Maatschappij; L. M. F. Plate, oud-president van de factorij der Nederlandse Handel-Maatschappij te Batavia, te Delft; F. W. Conrad, hoofd-ingenieur van den waterstaat, president der commissie voor de doorsnijding der landengte van Suez, te 's Gravenhage; Paul van Vlissingen, fabrikant en reeder te Amsterdam; J. W. L. van Oordt, directeur der Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, te Rotterdam; mr. S. Vissering, hoogleeraar aan de hoogeschool te Leyden, alle leden, en mr. M. A. M.'s Gravenhage, Guichert, leeraar in de handelsgeschiedenis aan de Koninklijke academie te Delft, secretaris; — 3°, de commissie zal hare bijeenkomsten houden te 's Gravenhage; — 4°, de voorzitter, de leden en de secretaris der commissie worden, wat betreft de vergoeding voor reis- en verblijfskosten, aansprakelijk in de tweede klasse van het tarief, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van den 15 december 1849.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk zal worden medegedeeld aan Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken, van Marine, van Finantien en van Kolonien en aan de Algemeene Rekenkamer.

Heden heeft bij Z. K. H. prins Hendrik een groot diner plaats, dat door de leden der Koninklijke Familie wordt bijgewoond.

Z. K. H. prins Frederik heeft heden in een bijzonder gehoor ontvangen HH. Exc. de ministers den baron von Steinberg, die tot minister-resident van Z. M. den Koning van Hannover bij het Hof van Frankrijk benoemd is; den baron von Linsinger, die den baron von Steinberg in dezelfde betrekking bij het Nederlandsche Hof vervangt, en den baron Baumbach, nieuw benoemd minister van den Keurvorst van Hessen bij het Nederlandsche Hof.

Op donderdag den 17 dezer zal de gewone audientie van den Minister van Finantien geen plaats hebben.

Heden is de heer Simons, administrateur van buitenlandsche zaken en president van het wetgevend ligchaam in Luxemburg, uit de residentie naar Luxemburg teruggekeerd.

De bekende heer Barber is, laatstelijk uit Engeland, weder in de residentie angekommen.

De pink Arnoldina Maas, stuurman L. Spaars, toebehoorende aan den heer Maas, is heden morgen te Scheveningen van de verscharingvisscherij teruggekeerd. De pink was de tweede maal ter visscherij geweest. De vangst is slap. Het baart eenige verwondering, dat voor den met de pinken aangebragten haring, die wat den smaak betreft algemeen voldoet, minder geld wordt besteed, dan voor dien, welke van de groote visscherij afkomstig is.

De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal zaterdag den 12 dezer bestaan uit de comédie *Par droit de conquête*, de vaudeville *Trop beau pour rien faire* en *Histoire d'un sou* en *Chatterton mourant*, monologue dramatique.

ROTTERDAM den 11 juli.

De gisteren avond ten half zeven ure, onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester, alhier voortgezette zitting van den Gemeenteraad werd door 26 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren Blaken van IJsselmonde, Blankenhagen, de Bruyn, Burger, Gleichman, van der Hoop, Pincoffs, Raushlin, Schade, Sander en Viruly.

Aan de orde was de voortzetting der algemeene bezadslagingen over de ontwerp-verordening op het hopen. De heer Prins erlangde het eerst het woord. Hij ving aan met de verklaring dat hij door de welsprekende rede van den heer van Rossum tot goene andere zienswijze was gebracht. Ook hij wilde veranderingen in de bestaande orde van zaken, doch niet in dien zin als door den heer van Rossum was bedoeld. Hij wilde namelijk dat twee goed gesalarieerde inspecteurs benoemd zouden worden en was ten volle overtuigd dat deze het werk zeer goed af zouden kunnen. De heer van Rossum zeide, dat het getal aanvragen om te bouwen zoo groot was en soms

tot 1000 in één jaar klom, doch naar des sprekers weten beliep het hoogste getal 400 in het jaar, waarbij zeer vele alleen tot het plaatsen van eene stelling of andere kleinigheden, zoodat het aantal belangrijke aanvragen niet meer dan 200 beliep; het nazien der plannen enz. zou nu zeer goed door twee inspecteurs volvoerd kunnen worden, terwijl men later, wanneer het aantal aanvragen bij de uitbreiding der stad aanzienlijk klom, zeer gemakkelijk een derden inspecteur zou kunnen benoemen. Wat nu de bewering betrof dat het toezigt op het bouwen door particulieren niet tot den werkring der commissie voor de plaatselijke werken behoorde, merkte de spreker aan, dat zulks evenwel bij de instructie niet verboden wordt, terwijl daarin staat dat de commissie alles zal doen wat haar door Burgemeester en Wethouders wordt opgedragen, zoodat dit toezigt, wanneer het haar door Burgemeester en Wethouders werd opgedragen, wel degelijk tot haren werkring kon gerekend worden.

De heer *J. W. L. van Oordt* ving mede aan met hulde te brengen aan het talent, waarmede de heer *van Reesema* het ontwerp verdedigd had, doch liet er terstond op volgen dat hij door die rede niet tot eene andere meening was gebragt. Hij stemde met de geheele commissie voor de plaatselijke werken in, dat de tegenwoordige toestand niet kon voortduren; hij vond in het ontwerp veel goeds, maar wilde den inspecteur en de bouwcommissie er uit genomen zien. Hij nam nu achtereenvolgens verschillende punten uit de rede van den heer *van Reesema* op. Die spreker had gewaagd van het volgen van den ouden sleur, hij hoopte dat zulks op de oude keur zag. Die spreker maakte gewag van gunst en tegenwerking, hij hoopte dat dit niet doelde op de commissie voor de plaatselijke werken, maar op de reedtrekkers zoo als die thans nog bestaan. Die spreker voorzag dat het aantal aanvragen om te bouwen zou verdubbelen, maar hij vroeg waaruit zulks zou voortvloeijen. Die spreker gaf hoog op van het vele werk dat de inspecteur zou moeten verrigten en hoe hij als onder de plannen begraven zou worden, maar hij vroeg, wat de inspecteur dan eigenlijk met die plannen te doen zou hebben, en of hij niet alleen zou moeten zien of die plannen beantwoordden aan de gegeven voorschriften in het belang van de veiligheid en de gezondheid, daar ieder toch vrijheid had om te bouwen hoe hij wilde, wanneer hij die voorschriften slechts in acht nam; of, vroeg hij verder, zal men iemand die in Byzantijnschen, Moorschen of Babylonischen stijl wil bouwen, zulks verbieden, omdat de inspecteur dit leelijk vindt. Hij achtte het daarom voldoende wanneer de reedtrekkers onafhankelijke personen werden. In den loop zijner rede zeide hij ook, dat het de commissie voor de plaatselijke werken niet was te doen om veel te zeggen te hebben, daar zij gewoon was zeer weinig te zeggen te hebben; die commissie wilde ook niet behouden wat zij wederregtelijk bezat, zoo als beweerd werd, maar wanneer die commissie dan zoo kwalijk zamengesteld was en uit deskundigen bestaan moest, wees hij er op dat de leden van den Raad door de burgerij worden verkozen en dat deze alsdan deskundigen moest benoemen, welke dan vervolgens tot leden der commissie voor de plaatselijke werken verkozen zouden kunnen worden. Verder zeide hij nog, dat men ook niet te weinig van den ingenieur en den directeur moest vergen, terwijl hij aanwees dat veel, wat men aan de nieuw te benoemen personen wilde opdragen, eigenaardig tot den werkring der ambten behoorde, zoodat men gevaar liep dat de kundigheden van deze door de nieuw te benoemen personen zouden worden geëxploiteerd, terwijl de bouwcommissie het den directeur der gemeentewerken zeer moeilijk zou kunnen maken en hem telkens aan zijne gewone bezigheden onttrekken. Men had het hem euveld geduid dat hij gezegd had hoe de commissie voor de plaatselijke werken nul in het cijfer zou worden; zulks was hem dan ook eigenlijk ontvallen, daar hij overtuigd was dat de leden der commissie steeds hunne individuele waarde zouden behouden.

De heer *Eickma* (lid der commissie voor de strafverordeningen) gaf zijne verwondering te kennen over de tegenkanting welke het benoemen eener bouwcommissie vond; er werd toch op eene onverantwoordelijke wijze gebouwd, vooral in den Coolpolder, waarom het bestaan van zoodanige commissie hoog noodig was; men had de voorlichting door dusdanige commissie een nieuw element genoemd, doch zulks kon hij niet toegeven, daar dit element reeds in de gezondheidscommissie aanwezig was; hij was van meening, dat wel onafhankelijke leden voor eene bouwcommissie te vinden zouden zijn.

De heer *Blom* bragt mede hulde aan het talent van den heer *van Reesema*, maar zeide echter bij zijne meening te blijven volharden. Na al het door zijne medeleden der commissie voor de plaatselijke werken aangevoerde, zon hij, om in geene herhalingen te vallen, slechts enkele punten aanstippen. Zijns oordeels was de commissie voor de strafverordeningen niet van een goed punt uitgegaan, daar zij de commissie voor de plaatselijke werken had beschouwd als een zelfstandig ligchaam, terwijl die inderdaad Burgemeester en Wethouders slechts ter zijde stond en adviseerde op alle in hare handen gestelde stukken. Er was gezegd, dat de commissie het advies van den architect niet altijd volgde, doch dit begreep hij niet, daar de commissie zich wel zou wachten wijzer te zijn dan de deskundigen. In het ontwerp vond hij veel goeds, maar eene geheele afschaffing van het toezigt over het bouwen door particulieren van het beheer der publieke werken kon hij niet goedkeuren. Hij kon niet inzien dat men eene bouwcommissie zou kunnen zamenstellen uit mannen die onafhankelijk zouden zijn van hunne maatschappelijke positie betreft. De vergelijking van de gezondheidscommissie met de bouwcommissie ging zijns oordeels niet op; wat de vraagstukken der gezondheid betreft, hadden Burgemeester en Wethouders vóór de benoeming der gezondheidscommissie toch geene deskundigen welke haar ter dienste stonden, terwijl zulks, wat het bouwen betreft, geheel anders is.

De heer *van Rijkevorsel* bleef volhouden dat het voorstel constitutioneel was, omdat het eene nieuwe commissie naast de commissie voor de plaatselijke werken stelde, welke tegen deze commissie inwerkte. Hij wees ook op het onaangename voor de commissie van de plaatselijke werken om deze telkens een brevet van onbekwaamheid te geven. Hij vond het ook gewaagd aan de onafhankelijkheid der bouwcommissie te gelooven. Hij kon ook niet toegeven dat de bouwcommissie gelijk zou staan met de gezondheidscommissie; laatstgenoemde

was toch alleen eene commissie welke werd geconsulteerd, terwijl hare adviezen kunnen blijven liggen, wat de spreker meende dat bereids gebeurd was. De bouwcommissie zou zijn het vijfde rad aan den wagen en dat rad zou den wagen moeilijk loopen, daarom vond hij het voorstel ook onpraktisch. Hij verklaarde zich dus tegen het ontwerp tenzij de bouwcommissie daaruit werd geligt.

De heer *van Reesema* had gewild dat hem minder lof voor zijne welsprekendheid ware gebragt, omdat daarop telkens volgde dat men toch niet van gevoelen was veranderd; hij had dus gewenscht, dat hij minder welsprekend ware geweest, en dat hij de heeren meer tot zijn gevoelen overgehaald had. Het was hem nu duidelijk geworden dat men had misgetast wat den geest betreft welke in de verordening heerscht; de inspecteur zou toch de plannen geheel moeten onderzoeken, omdat men voortaan niet meer zal mogen bouwen gelijk men verlangd, dewijl die vrijheid onder de oude keur de treurigste gevolgen heeft gehad, en daarom juist zou de burgerij eene garantie hebben in te bouwcommissie. De commissie voor de plaatselijke werken meent dat zij de zaak wel zal kunnen schippen met reedtrekkers, den ingenieur en den directeur, doch de commissie voor de strafverordeningen wilde eene geheele reorganisatie overeenkomstig de eischen van den tijd en met het oog op de toekomst. De heer *Prins* zeide hoe men bij vermeerdering der aanvragen slechts een derden inspecteur had te benoemen, doch naar des sprekers meening zou dan toch een dezer inspecteurs tot chef moeten worden aangesteld en zou dit tot hetzelfde stelsel leiden wat de commissie thans voordraagt. De spreker kon het verder den heer *Prins* niet toegeven, dat alles geoorloofd zou zijn wat niet in de instructie verboden is. Hij vond niets constitutioneels in het voorstel; de bouwcommissie zou toch alleen een adviserend ligchaam zijn en nu en dan bijeenkomen en geenszins in den werkring der commissie voor de plaatselijke werken treden. Hij herhaalde, dat, wanneer de Vergadering zich niet met de voordragt mogt kunnen vereenigen, hij zou verlangen dat de taak tot het opmaken van een nieuw ontwerp aan andere handen werd toevertrouwd, daar de voordragt naar zijne meening een onafscheidelijk samenhangend geheel uitmaakte.

De heer *Beelaerts van Blokland* vroeg, of de verordening alleen toepasselijk zou zijn op het bouwen door particulieren. — De heer *J. W. L. van Oordt* meende dat de commissie voor de strafverordeningen bij de reorganisatie nog wel iets van het oude had kunnen gebruiken. — Ook de heer *Blom* wilde meer gebruik maken van de bestaande elementen. — De heer *Ledeboer* meende dat niemand onpartijdiger zou zijn dan de leden van den Raad en vroeg wie leden van die bouwcommissie zouden moeten zijn. Hij kon niet zien dat de verordening met die bouwcommissie stond of viel, en het verbaasde hem zeer dat de heer *van Reesema* van dit punt eene Kabinets-questie wilde maken. — De heer *Obreen* bleef van gevoelen dat de bouwcommissie onnoodig was en was ook tegen de kostbare instelling van een inspecteur bij de onbekendheid welke onze ontvangsten zullen zijn. — De heer *Meas* hoopte dat de heer *van Reesema* van meening zou veranderen, om van deze zaak eene Kabinets-questie te maken. — De heer *Hubrecht* sprak ter gunste van het ontwerp en maakte de opmerking dat Burgemeester en Wethouders zich nog niet tegen de bouwcommissie hadden verklaard. Om aan te toonen dat de commissie voor de plaatselijke werken niet als een goed adviserend ligchaam is te beschouwen, bragt hij het voorbeeld bij van eene gemeente waar ook dusdanige commissie bestond en waar een lid der commissie voorsloeg het zwaartepunt te verplaatsen, omdat dit bezwaar opleverde tegen een ontwerp plan. Bij de algemeen erkende behoefte aan eene reorganisatie, wilde hij het thans aanhangig ontwerp aangenomen zien, waarbij een bepaald wetenschappelijk adviserend ligchaam in het leven zou worden geroepen. — De heer *F. van Vollenhoven* antwoordde den heer *Hubrecht* wat de meening van Burgemeester en Wethouders ten aanzien der bouwcommissie betrof, dat hij zich vroeger tegen die commissie had verklaard, dat het gevoelen van den heer *Prins* bekend was en dat hij kon zeggen dat de heeren *Schadee* en *Blankenheym* dezelfde meening hadden. — De Voorzitter zeide veel goeds in het ontwerp te vinden, doch bezwaar te hebben tegen de bouwcommissie, terwijl hij niet kon inzien dat de verordening met dit punt stond of viel.

Na nog eenige gedachtenwisseling over de verdere behandeling van het onderwerp, werd nu in stemming gebragt het beginsel, of zouden worden benoemd een inspecteur over het bouwen, reedtrekkers en eene bouwcommissie, welk beginsel werd verworpen met 18 tegen 8 stemmen; voor hetzelfde stemden de heeren *van Reesema*, *van Wageningen*, *H. W. A. van Oordt*, *Eickma*, *Hoyneck van Papendrecht*, *Hubrecht*, *Platz* en de Voorzitter.

De heer *van Reesema* wilde nu de voordragt ter omwerking gesteld zien in handen der commissie voor de plaatselijke werken. Zulks gaf tot langdurige woordenwisseling aanleiding, waarbij werd aangetoond dat dit voorstel in strijd zou zijn met de wet, welke het overwerpen der strafverordeningen aan de commissie voor die verordeningen opdraagt. Ook werd het denkbeeld geopperd eene gemengde commissie te benoemen uit de commissie voor de strafverordeningen en uit de commissie voor de plaatselijke werken, om de voordragt om te werken. In den loop dier discussien herhaalde de heer *van Reesema*, zich niet verder met het omwerken van het ontwerp te kunnen inlaten. Ten slotte werd met 22 tegen 3 stemmen besloten de commissie voor de strafverordeningen uit te noodigen een gewijzigd ontwerp in te dienen, met verzoek aan de commissie voor de plaatselijke werken om hare bedenkingen op het project zoo dra mogelijk kenbaar te maken; tegen dit besluit stemden de heeren *van Reesema*, *H. W. A. van Oordt* en *Eickma*, leden der commissie voor de strafverordeningen.

Na deze beslissing werd de vergadering ongeveer ten half tien ure gesloten.

— Voor de heden door Burgemeester en Wethouders ten Raadhuize alhier gehouden aanbesteding van het maken van een gedeelte van het Krankzinnigengesticht aan de Hoogstraat, waren zeven inschrijvings-bijlatten ingeleverd; de minste inschrijver was de heer *J. Hoos*, mr. timmerman te dezer stede, en wel voor eene som van f 51,400.

— De afloop der orgelbespeeling door den heer *Alexander Winterberger*, uit Weimar, heden in de Grootkerk alhier gegeven, heeft aan de verwachting van kunstkenner en publiek niet alleen beantwoord, maar die in alle opzichten overtroffen. Gelijk wij bereids mededeelden bestond het programma uit vier kolossale stukken: eene fantasie (G mol) van *J. S. Bach*; een praeludium en fuga op den naam van *Bach*, van *F. Liszt*; de kerkelijke feestouverture voor het koraal *ein fester Burg ist unser Gott*, van *Otto Nicolai*, voor orgel ingerigt, door *F. Liszt*, en eene groote fantasie en fuga voor *Meijerbeer's* koraal *Ad nos, ad salutarum undam* van *F. Liszt*. Al deze belangrijke en hoogst moeilijke composities werden door den heer *Winterberger* met zoo veel energie, zeldzame vaardigheid en duidelijkheid, met zoo hooge en onbegrijpelijke virtuositeit voorgedragen, dat hij zijne hoorders tot verbazing en geestdrift wist weg te slepen. Zijne vaste en krachtige behandeling dwong het reusachtig instrument met onweerstaanbare magt tot zijnen wil. Hij beheerschte het volkomen; hetzij de volle en krachtige accoorden door het ruime kerkgebouw ruischten en de ziel tot ontzag stemden, hetzij de liefelijke zachte melodien langs de wanden zweefden en men die als met ingehouden adem beluisterde.

Bijzonder trof ons ook de groote vaardigheid en duidelijkheid in zijn uitstekend pedaalspel, terwijl hij in de voorgedragene stukken tevens op uitstekende wijze partij wist te trekken van het prachtige door hem bespeelde instrument. Voortreffelijke gelegenheid om zijne zeldzame gaven te doen schitteren boden den orgel-virtuoos de voor hem, door zijnen leermeester en vriend *Franz Liszt*, geschrevene composities, die, behalve dat zij vol geniale trekken en in geheel vrijen en nieuwen vorm geschreven zijn, ook uitnemend geschikt zijn om het instrument in al zijne kracht en rijkdom te doen gelden. Zij bevatten inderdaad onderscheidene geheel nieuwe effecten en strekken tot nieuwe bewijzen voor de veelzijdigheid van het genie van den in vele opzichten grooten *Franz Liszt*.

De heer *Winterberger* verdient dank, ook voor de belangrijke kennismaking die hij het publiek daarin verschafte heeft. Het algemeen verlangen is eene spoedige herhaling van het door zijn voortreffelijk spel geschonken kunstgenot. Het aantal bezoekers van het kerkgebouw was ditmaal zoo talrijk, als wij het zeldzaam bij eene orgelbespeeling hebben opgemerkt. Toch hebben velen dat genot nog gemist, en het is daarom dat wij met groot genoegen vernamen dat de heer *Winterberger* nog eenigen tijd in ons Vaderland denkt te vertoeven, met het doel om zich in andere steden — en wij hopen ook andermaal ten onzent — te doen hooren. Het lijdt geen twijfel of hij zal allerwege met onderscheiding en ingenomenheid worden ontvangen, gelijk zijn uitstekend talent en zijne aangename persoonlijkheid dat verdienen.

— Programma der uit te voeren muziekstukken op zondag den 13 dezer, des namiddags ten één ure, op het terrein der Officieren-Societeit, in het Park alhier: 1, Marsch; 2, Jubel-Overture, *Weber*; 3, *la belle de Nuit*, *Boléro*, *Guntner*; 4, *le billet de Marguerite*, *Gevaert*; 5, *Orientalen-Wals*, *Labitzky*; 6, *Potpouri Nabucodonosor*, *Verdi*; 7, *Polka Militaire*, *Stasny*; 8, *Fantaisie Robert le Diable*, *Meijerbeer*; 9, *le Caid*, *Marsch*, *Thomas*.

— De vijftiende tentoonstelling van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot aanmoediging van den tuinbouw zal worden gehouden van den 3 tot den 6 april des volgenden jaars te 's Gravenhage en de zestiende tentoonstelling van den 18 tot den 21 juni des volgenden jaars te Rotterdam.

— Gisteren is tot hoofd-ingeland plaatsvervanger van Delfland, in het hoofd-kiesdistrict Delft, bij meerderheid van stemmen verkozen de heer *J. van Woerden*, ter vervulling der vacature ontstaan door de benoeming van den heer *Caan van Neck* tot hoofd-ingeland van Delfland.

— Zr. Ms. stoomschip *GEDEN* is gisteren te Hellevoetsluis buiten dienst en het état-major op non-activiteit gesteld.

— Aan de *Amsterdamsche Courant* wordt uit Leyden berigt dat de heer *mr. van Reenen*, oudminister van binnenlandsche zaken, aan het bestuur der kiezers-vereeniging *Grondwet en Koning* aldaar heeft kennis gegeven dat hij voor de hem door die vereeniging aangeboden kandidatuur voor het lidmaatschap der Tweede Kamer bedankt, omdat het hem thans onmogelijk zou zijn dat lidmaatschap aan te nemen.

— Door den kerkeraad der Evangelisch Luthersche gemeente te Leyden is geformeerd de volgende nominatie van predikanten (alphabetisch gesteld): dd. *W. F. Barbiers*, te Gouda; *A. H. Broens*, te Delft; *J. H. W. Bückmann*, te Middelburg; *J. A. Engel*, te Culénburg; *T. Jutting*, laatst te Batavia; *C. H. ter Laag*, te Weesp; *W. D. Stadius Muller*, te Zutphen, en *P. A. Roll*, te Edam.

— Den 9 dezer, des nachts omstreeks half twee ure, strandde op eene bank in de nabijheid der kust voor Katwijk aan Zee eene Engelsche visscherssloop genaamd *Rhine*, bemand met zes koppen, varende van Great Yarmouth en toebehoorende aan den reeder *Thomas French*. Het mogt, na fyerige en gevaarvolle pogingen, omstreeks vier ure in den morgen gelukken de bemanning door middel van de boot der Noord- en Zuidhollandsche reddingmaatschappij behouden aan land te brengen. Het bij deze gelegenheid gehouden manmoedig gedrag van den te Katwijk aan Zee tijdelijk verblijf houdenden koopvaardijkapitein *W. van der Plas* wordt zeer geroemd. — De bemanning van de *Rhine* is door de bemoeijng van het plaatselijk bestuur verzorgd en verpleegd.

— Van het Nieuwediep wordt den 5 dezer geschreven: De luit. ter zee ade kl. *H. Hovy* is van Zr. Ms. fregat *DOGGERBANK* overgeplaatst op Zr. Ms. wachtschip *DE RHIJN* alhier. — Volgens particulier berigt van Batavia, zou Zr. Ms. stoomschip *AMSTERDAM*, na den nieuw benoemden Gouverneur-Generaal van Neêrlandsch Indië van Singapore naar Batavia te hebben overgebragt, te gelijk met Zr. Ms. stoomschip *MEDUSA* naar Japan vertrekken.

— Ll. maandag verscheen voor den burgerlijken stand te Hilversum *H. van Santen*, zijn 28ste kind aangevende, waarvan hij er 13 bij zijne eerste en nu 15 bij zijne tweede vrouw gehad heeft.

— Uit Middelburg wordt gemeld, dat de moeilijke heden, welke zich dezer dagen opdeden tegen den aanleg van den spoorweg van Vlissingen naar de Duitse grenzen, geheel uit den weg zijn geruimd. In de eergisteren

